



ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ



ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 29 ΚΑΙ 30
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2023**

**ΕΡΓΟ «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 1ΜW
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ Κ.Σ. ΣΤΗΝ ΠΑΧΝΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ»**

ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗ ΜΕ ΑΡ. ΛΕΜ/01572/2022

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων του 2018 έως 2023, η Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ. Φακ. ΛΕΜ/01572/2022 και ημερομηνία 20/10/2022) για αξιολόγηση.

Με την υποβολή της πιο πάνω ΜΕΕΠ, ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπουν οι πιο πάνω Νόμοι, στη γνωστοποίηση σε δύο (2) ημερήσιας κυκλοφορίας εφημερίδες, για την υποβολή στην Περιβαλλοντική Αρχή εντός τριάντα (30) ημερών, απόψεων ή παραστάσεων από το κοινό αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Για το εν λόγω έργο πραγματοποιήθηκε δημόσια παρουσίαση με τις ακόλουθες δράσεις:

- Δόθηκαν σύντομα ερωτηματολόγια για συλλογή απόψεων σε κατοίκους της κοινότητας Πάχνας.
- Στον πίνακα ανακοινώσεων της Κοινότητας Πάχνας έγινε ανάρτηση της τεχνικής περίληψη του έργου, η οποία περιλάμβανε την τοποθεσία και την χωροθέτηση των Φ/Β πλαισίων, για συλλογή απόψεων και εισηγήσεων. Η γνωστοποίηση πρόθεσης εγκατάστασης του ΦΒ πάρκου και δημόσιας ανάρτησης στα γραφεία της Κοινότητας, διήρκησε από 24/04/22 μέχρι 21/05/22.
- Σε συνεργασία με την Κοινότητα Πάχνας είχε διανεμηθεί στους κατοίκους της Πάχνας, η τεχνική περίληψη του έργου, η τοποθεσία και η χωροθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων για συλλογή απόψεων και εισηγήσεων (υπάρχει σχετική βεβαίωση από τον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου Πάχνας).

Η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέτασε το Έργο σε συνεδρίες της, στις 27/06/2023 και στις 07/11/2023. Κατά τις πιο πάνω συνεδρίες ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία τα οποία υποβλήθηκαν.

Με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων/Αρχών, τη ΜΕΕΠ και τα συμπληρωματικά στοιχεία, ετοιμάστηκε η Γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ), αφορά την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 1,08 MW ιδιοκτησία Κ.Σ. στην Πάχνα της επαρχίας Λεμεσού.

2.1 Χωροθέτηση του έργου

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ), θα χωροθετηθεί στο τεμάχιο με αρ. 392 (Φ/ Σχ.: 52/24 και Τμ.0), στην τοποθεσία «ΚΑΜΕΝΗ». Το τεμάχιο εμπίπτει εντός Γεωργικής Ζώνης Γ3, με επιτρεπόμενο συντελεστή δόμησης 10%, συντελεστή κάλυψης 10%, μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό ορόφων 2 και μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτηρίου τα 8.3 m. Το συνολικό εμβαδό του τεμαχίου είναι 13.540 τ.μ. και θα χρησιμοποιηθεί όλη η έκταση για το φωτοβολταϊκό πάρκο.



Εικόνα 1: Χωροθέτηση προτεινόμενου τεμαχίου

Η κλίση του τεμαχίου σύμφωνα με τον κύριο του έργου είναι 4% περίπου. Το προτεινόμενο τεμάχιο βρίσκεται σε μέσο υψόμετρο 540 m περίπου. Απέχει 1,6 km περίπου, από τα όρια της οικιστικής περιοχή της Πάχνας, 3 km περίπου από την οικιστική περιοχή της Κοινότητας Ανώγυρας και 2 km περίπου, από τα όρια της οικιστικής περιοχής της Κοινότητας Πρασσιού Αυδήμου. Νότια του τεμαχίου μελέτης υπάρχει μια κτηνοτροφική μονάδα και ένα μικρό εκκλησάκι. Το τεμάχιο μελέτης γειτνιάζει με γεωργικά τεμάχια. Η πρόσβαση στο τεμάχιο μελέτης εξασφαλίζεται από δημόσιο δρόμο που συνδέει την Πάχνα και το Πρασσιό και έπειτα μέσα από διευρυμένο μονοπάτι. Δεν εμπίπτει στο σχέδιο αναδάσμου.

Το τεμάχιο μελέτης βρίσκεται στη ζώνη γεωλογικής καταλληλότητας 03.

Σύμφωνα με τον κύριο του έργου, το τεμάχιο μελέτης καταλαμβάνει 13,54 δεκάρια (13.540 m²) από το σύνολο 9.496 δεκαριών που καταλαμβάνει η γεωργική γη στην Πάχνα. Το τεμάχιο καταλαμβάνει το 0,14% από το συνολικό ποσό της γεωργικής έκτασης στην Πάχνα.

Σύμφωνα με τον μελετητή οι ξερολιθιές που εντοπίζονται στο τεμάχιο μελέτης δεν θα επηρεαστούν, θα διατηρηθούν και θα πρέπει να δοθεί η απαραίτητα βαρύτητα κατά τις κατασκευαστικές εργασίες.

Τα κοντινότερα υφιστάμενα φωτοβολταϊκά πάρκα βρίσκονται σε απόσταση 420 m περίπου νοτιοανατολικά του τεμαχίου, όπως επίσης και σε απόσταση 280 m περίπου, βόρεια του τεμαχίου μελέτης (συνολικής έκτασης 14.000 m² περίπου). Στην περιοχή είναι αδειοδοτημένο ένα φωτοβολταϊκό πάρκο σε απόσταση 133 μέτρα βόρεια από το προτεινόμενο έργο και επίσης έχει

υποβληθεί αίτηση στην Περιβαλλοντική Αρχή για ένα φωτοβολταϊκό πάρκο το οποίο βρίσκεται σε απόσταση 147 μέτρα περίπου βορειοδυτικά του προτεινόμενου τεμαχίου, και τα οποία δεν έχουν κατασκευαστεί. Επίσης έχουν υποβληθεί δύο (2) αιτήσεις και βρίσκονται υπό αξιολόγηση για 2 φωτοβολταϊκά πάρκα τα οποία βρίσκονται σε απόσταση 1,60 km περίπου, βόρεια, 1 αδειοδοτημένο φωτοβολταϊκό βρίσκεται σε απόσταση 1,60 km περίπου, βορειοδυτικά και 1 φωτοβολταϊκό βρίσκεται υπό αξιολόγηση, σε απόσταση 1,39 km νοτιοανατολικά του προτεινόμενου τεμαχίου.

Χλωρίδα

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης το τοπίο αποτελείται κυρίως από διάσπαρτες χαρουπιές και ελιές και από εγκαταλειμμένα τεμάχια.

Στο τεμάχιο εντοπίστηκε κυρίως ποώδης και δενδρώδης βλάστηση και έχει χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν για γεωργικές δραστηριότητες, πλέον η γεωργική του χρήση είναι περιορισμένη.

Το κυρίαρχο είδος δένδρου είναι η αμυγδαλιά (*Prunus dulcis*) αλλά υπάρχουν και ελιές (*Olea europaea*). Η θαμνώδης βλάστηση που επικρατεί είναι μαυροσπαλαθιά (*Genista fasselata*) και το μαζίν (*Sarcopoterium spinosum*). Η ποώδης βλάστηση αφορά αγρωστώδη είδη.

Στο προτεινόμενο τεμάχιο, συνολικά εντοπίστηκαν 26 αμυγδαλιές (οι 9 αμυγδαλιές βρίσκονται σε σημεία περιμετρικά του τεμαχίου). Ακόμη, βρέθηκαν 6 ελιές από τις οποίες οι 3 βρίσκονται περιμετρικά, όπως επίσης και η μια τρεμιθιά, η μια ασπροσπαλαθιά, οι πέντε μαυροσπαλαθιές και η μια σχινιά. Η βλάστηση που εντοπίζεται περιμετρικά των τεμαχίων μελέτης δεν θα επηρεαστεί. Θα επηρεαστούν 17 αμυγδαλιές και 3 ελιές.

Στα όρια του τεμαχίου μελέτης και σε ανατολική κατεύθυνση έχει εντοπιστεί η πολυετής ορχιδέα (*Orchis italica*, 3 φυτά) και σε δυτική κατεύθυνση η πολυετής ορχιδέα (*Orchis lutea subsp. gallilea*, 15 φυτά).

Πανίδα

Καταγραφές πτηνών

Πραγματοποιήθηκαν 8 επιτόπιες καταγραφές πτηνοπανίδας στην περιοχή μελέτης κατά την περίοδο 10 Μαρτίου – 27 Ιουνίου 2022. Οι καταγραφές πραγματοποιήθηκαν τις πρωινές ώρες και διήρκεσαν 3 ώρες. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την καταγραφή επιτεύχθηκε μέσω καταγραφής σε σημεία (points counts). Συνολικά στην περιοχή μελέτης έχουν παρατηρηθεί 110 είδη πουλιών, εκ των οποίων 42 αναπαράγονται εκεί.

Θηλαστικά:

Υπολογίζεται ότι υπάρχουν τουλάχιστο οκτώ είδη θηλαστικών στην περιοχή. Τέσσερα από αυτά είναι ενδημικά: η μυγαλίδα η κυπριακή (*Crocidura russula cypria*), ο σκαντζόχοιρος (*Hemiechinus auritus dorotheae*), ο λαγός (*Lepus europaeus cyprius*) και η αλεπού (*Vulpes vulpes indutus*).

Ερπετά

Σύμφωνα με τον μελετητή, βάση βιβλιογραφικών πηγών αλλά και ερευνών στην περιοχή μελέτης και σε περιοχές παρόμοιου χαρακτήρα, εκτιμάται ότι στην περιοχή μελέτης αλλά και στην ευρύτερη περιοχή μελέτης, βρίσκουν καταφύγιο 6 είδη φιδιών (*Coluber jugularis*, *Coluber nummifer*, *Macrovipera lebetina lebetina*, *Malpolon monspessulanus*, *Telescopus fallax cyprianus*, *Typhlops vermicularis*).

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης, εκτιμάται ότι υπάρχουν τουλάχιστον 5 είδη σαυρών. Ανάμεσα σε αυτά περιλαμβάνονται 5 ενδημικά είδη σαύρας: *Lacerta laevis troodica* (Σαύρα του Τροόδους), *Laudakia stellio cypriaca* (Κουρκουτάς), *Ophisops elegans schlueteri* (Αλιζαύρα), *Acanthodactylus schreiberi* (Ακανθοδάκτυλος), *Cyrtopodion kotschy fitzingeri* (Σαμιαμίδι).

Κατά τις συνεδρίες της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, αναφέρθηκε ότι το προτεινόμενο έργο απέχει 4 km περίπου, μακριά από την χωροκρατική περιοχή του γύπα, και ζητήθηκε κατά πόσον έχουν εξεταστεί οι επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν στον γύπα.

Ο μελετητής στην συνεδρία της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον ημερομ. 7/11/2023, καθώς επίσης και με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 2/10/2023, αναφέρθηκε για τις επιπτώσεις στον Γύπα. Στο ηλεκτρονικό μήνυμα του ημερομ. 2/10/2023 ανέφερε τα ακόλουθα:

- Ακολουθώντας τα σχόλια από τα πρακτικά επισημαίνεται ότι η Δυτική Λεμεσός είναι σημαντική για τον Γύπα και ότι ο Γύπας καλύπτει μια μεγάλη περιοχή ενδημίας μέχρι και 30 km – ίσως και περισσότερο σύμφωνα με το έργο Life with Vultures.
- Γενικά η ευρύτερη περιοχή μελέτης της Πάχνας και οι γειτονικές Κοινότητες είναι περιοχές που χρησιμοποιεί ο Γύπας, αλλά η αξιολόγηση θα πρέπει συγκριθεί σε σχέση με την ανάπτυξη του συγκεκριμένου φωτοβολταϊκού πάρκου και αν γεινιάζει με σημαντικές για τον Γύπα περιοχές (π.χ περιοχή φωλεοποίησης, περιοχές τροφοληψίας). Από την αξιολόγηση δεν διαφαίνεται ότι θα επηρεάσει αρνητικά το Γύπα αφού η ανάπτυξη δεν γεινιάζει και εντοπίζεται σε πολύ μεγάλη απόσταση από οποιαδήποτε σημαντική περιοχή του Γύπα.
- Αν η αξιολόγηση χρήζει να συμπεριλάβει όλη την περιοχή που καταγράφεται από τους χάρτες κίνησης του Γύπα, τότε ο αποκλεισμός θα αφορά μια μεγάλη περιοχή της Δυτικής Κύπρου που δεν καθορίζεται με οποιοδήποτε τρόπο στη χωροθετική πολιτική για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Μελλοντικά και όταν εντοπιστεί αύξηση του αριθμού των ατόμων του Γύπα η περιοχή ενδημίας αναμένεται να μεγαλώσει.
- Το τεμάχιο μελέτης δεν εμπίπτει σε οποιαδήποτε περιοχή προστασίας και εντοπίζεται σε μεγάλη απόσταση από σημαντικές περιοχές του Γύπα.

2.2 Περιγραφή έργου σύμφωνα με την ΜΕΕΠ

Το φωτοβολταϊκό πάρκο θα αποτελείται από:

- ≈ 2016 φωτοβολταϊκά πλαίσια των 540 Wp, στερεωμένα σε βάσεις και τοποθετημένα σε σειρές (συνολικό εμβαδό φωτοβολταϊκού πάρκου ≈ 13.540 m²)
- 4 Inverters string (μετασχηματιστές τάσης)
- ≈ 540 m περίπου περίφραξη
- Το δωμάτιο της ΑΗΚ που θα φιλοξενεί τους μετρητές και ο υποσταθμός της ΑΗΚ (περίπου 33 m²)

Τα πλαίσια θα τοποθετηθούν σε βάσεις με τη μέθοδο της πασσαλόμπηξης, οι οποίες θα στερεωθούν στο έδαφος σε σειρές. Τα πλαίσια θα είναι μονοκρυσταλλικά από πυρίτιο, με διαστάσεις 2111 × 1046 × 30 mm (συμπεριλαμβανομένου του πλαισίου) και ισχύ ανά πλαίσιο 540 Wp. Το βάθος των πασσάλων στο έδαφος κυμαίνεται περίπου από 0.85-1.50 m.

Κατά το στάδιο κατασκευής, θα γίνει αφαίρεση 17 αμυγδαλιών και 3 ελιών, τα οποία σύμφωνα με τον μελετητή μπορούν να μεταφυτευτούν περιμετρικά στο βόρειο τμήμα του τεμαχίου.

Πλησίον του περιοχής μελέτης (στα 280m περίπου) εντοπίζεται γραμμή μεταφοράς (μεσαίας τάσης). Στο παρόν στάδιο το προτεινόμενο έργο, δεν μπορεί να συνδεθεί στο δίκτυο διανομής της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, λόγω υπερφόρτωσης του δικτύου.

Σύμφωνα με επιστολή της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου ημερομ.14/04/2022, προς τον κύριο του έργου, μεταξύ άλλων αναφέρει ότι είναι απαραίτητη η αναβάθμιση του υφιστάμενου υποσταθμού μεταφοράς, στον οποίο θα συνδεθεί το σύστημα παραγωγής ή η εγκαθίδρυση νέου υποσταθμού μεταφοράς, καθώς και η αναβάθμιση ή/και επέκταση ή/και κατασκευή νέας αναχώρησης υπόγειου ή/και εναερίου Δικτύου Διανομής. Σύμφωνα με επιστολή της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου προς την Περιβαλλοντική Αρχή, ημερομ.2/10/2023, αναφέρεται ότι ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής του Περιφερειακού Γραφείου Λεμεσού, θα σχεδιάσει νέα αναχώρηση υπόγειου/εναερίου Δικτύου

Διανομής, η οποία θα σταλεί σε όλα τα αρμόδια τμήματα και επηρεαζόμενους για εξασφάλιση όλων των αναγκαίων εγκρίσεων και συγκαταθέσεων που προβλέπονται από την νομοθεσία.

Η υδροδότηση για την κάλυψη των περιοδικών αναγκών του έργου σε νερό θα γίνεται μέσω βυτιοφόρων ή με εγκαταστημένα ντεπόζιτα νερού.

Ο τυπικός έλεγχος των πλαισίων και της παραγόμενης ενέργειας μπορεί να πραγματοποιείται μία φορά κάθε ένα ή δύο μήνες και ο καθαρισμός κάθε τρίμηνο (εξαρτάται από τη σκόνη που θα μαζεύουν τα πλαίσια, τη βροχή κλπ).

Η τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων, θα είναι στο φυσικό ανάγλυφο του εδάφους. Όπου χρειάζεται θα υπάρξει ελαφρά εξομάλυνση του εδάφους. Η διαμόρφωση των πλατειών εργασίας περιλαμβάνει τη συμπίεση της επιφάνειας (όπου χρειάζεται) και την επίστρωση με υλικό επιχωμάτωσης για την κάλυψη όλων των ανωμαλιών.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν από το Έργο και των πιθανών επιπτώσεων που το Έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Κατά την κατασκευή του έργου

- 3.1. Συμπίεση του εδάφους, λόγω της χρήσης βαρέων οχημάτων ή εξοπλισμού.
- 3.2. Σφράγιση εδάφους μικρής έκτασης από την κατασκευή των απαιτούμενων υποδομών του προτεινόμενου έργου.
- 3.3. Μόνιμη αλλαγή χρήση γης
- 3.4. Επιπτώσεις στα μορφολογικά και τοπογραφικά χαρακτηριστικά ως αποτέλεσμα των χωματοουργικών εργασιών.
- 3.5. Εκπομπή αυξημένων εκπομπών θορύβου και δονήσεων από τη διακίνηση βαρέων οχημάτων, τη λειτουργία διαφόρων μηχανημάτων, καθώς και κατά την διαδικασία εγκατάστασης μεταλλικών πασσάλων στο έδαφος (πασσαλόμπηξη).
- 3.6. Αυξημένες εκπομπές αέριων ρύπων (αιωρούμενα σωματίδια) και αυξημένες εκπομπές καυσαερίων (NOx, HC, CO, CO₂, SO₂) από τη διακίνηση βαρέων οχημάτων, τη λειτουργία διαφόρων μηχανημάτων, τη φορτοεκφόρτωση αδρανών υλικών, την εκτέλεση χωματοουργικών εργασιών και την αποθήκευση αποβλήτων και πρώτων υλών.
- 3.7. Παραγωγή υγρών αποβλήτων
- 3.8. Ρύπανση του εδάφους από πιθανή ανεξέλεγκτη απόρριψη υγρών ή και επικίνδυνων αποβλήτων (μεταχειρισμένα μηχανέλαια) και καυσίμων από τη λειτουργία και συντήρηση των οχημάτων και του εξοπλισμού των εργοταξίων.
- 3.9. Παραγωγή στερεών αποβλήτων (π.χ. αδρανή) και μικρές ποσότητες αστικών απορριμμάτων από το προσωπικό εργασίας
- 3.10. Αφαίρεση χλωρίδας, 17 αμυγδαλιών και 3 ελιών, καθώς επίσης θα αφαιρεθεί και όλη η άγρια βλάστηση.
- 3.11. Προσωρινός επηρεασμός της πανίδας της περιοχής λόγω εκπομπής σκόνης και θορύβου από το εργοτάξιο, με πιθανότητα μετανάστευσης μερικών ειδών στη γύρω περιοχή.
- 3.12. Επιπτώσεις στην αισθητική του φυσικού τοπίου
- 3.13. Προσωρινός επηρεασμός της οδικής κυκλοφορίας, λόγω της διακίνησης των βαρέων οχημάτων και των μηχανημάτων του εργοταξίου.

Κατά τη λειτουργία του έργου

- 3.14. Επιπτώσεις στην αισθητική του τοπίου, οπτική όχληση

- 3.15. Επιπτώσεις από πρόκληση φωτιάς
- 3.16. Παραγωγή υγρών αποβλήτων από τον καθαρισμό των πλαισίων, χωρίς τη χρήση χημικών καθαριστικών, όπως ορίζουν οι κατευθυντήριες οδηγίες από τον κατασκευαστή των πλαισίων. Τα νερά από την έκπλυση πλαισίων, τα οποία, περιέχουν κυρίως σκόνη, θα απορρίπτονται στο έδαφος.
- 3.17. Παραγωγή στερέων αποβλήτων. Η παραγωγή στερεών αποβλήτων θα είναι από:
- Στερεά αστικά απόβλητα από τους εργαζόμενους κατά τις εργασίες συντήρησης και καθαρισμού,
 - Βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα από τον καθαρισμό της βλάστησης
 - Βιομηχανικά και εμπορικά απόβλητα από τη συντήρηση πλαισίων, καλωδίων και μετασχηματιστών του φωτοβολταϊκού πάρκου.
- 3.18. Επηρεασμός πανίδας
- 3.19. Ανακλαστικότητα φωτοβολταϊκών πλαισίων. Υπάρχει δυνατότητα να παρατηρηθούν φαινόμενα ανταύγειας (glint) και αντανάκλασης (glare) από τις επιφανείες των πλαισίων.

Κατά την αποξήλωση του έργου

- 3.20. Παραγωγή στερεών αποβλήτων κατά την αποξήλωση των φωτοβολταϊκών πλαισίων
- 3.21. Αύξηση κυκλοφοριακού φόρτου λόγω χρήσης του οδικού δικτύου από την μεταφορά των αποβλήτων των πλαισίων και βάσεων, την μεταφορά αποβλήτων μπετόν και άλλων δομικών υλικών.
- 3.22. Αύξηση επιπέδων θορύβου

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

- 4.1. Τήρηση του κανονικού ωραρίου εργασίας και αποφυγή νυκτερινής εργασίας
- 4.2. Να περιορίζονται οι διακινήσεις διαμέσου οικιστικής περιοχής κατά τις ώρες κοινής ησυχίας για την αποφυγή παραγωγής θορύβου και οχλήσεων
- 4.3. Επίβλεψη και τακτική συντήρηση των μηχανημάτων / οχημάτων του εργοταξίου
- 4.4. Προγραμματισμός των εργασιών για αποφυγή ταυτόχρονης συγκέντρωσης μηχανημάτων και οχημάτων
- 4.5. Συντήρηση και έλεγχο μηχανημάτων για ορθή λειτουργία
- 4.6. Σε περίπτωση που τα επίπεδα σκόνης είναι αυξημένα στο χώρο του εργοταξίου προτείνεται να καταβρεχτούν οι χωμάτινες επιφάνειες για να περιοριστεί ο ρυθμός εκπομπής σκόνης.
- 4.7. Αποφυγή διεξαγωγής χωματουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων.
- 4.8. Σε περίπτωση δημιουργίας σωρών από αδρανή υλικά θα πρέπει να καλύπτονται για αποφυγή δημιουργίας σκόνης.
- 4.9. Για τον καθαρισμό των πλαισίων να χρησιμοποιείται μόνο νερό και όχι μαζί με οποιοδήποτε άλλο υλικό/υγρό καθαρισμού.
- 4.10. Οι ξερολιθές που εντοπίζονται στο τεμάχιο μελέτης να διατηρηθούν.
- 4.11. Να εγκατασταθεί πυροσβεστική φωλιά στο χώρο του ΦΒ πάρκου και να γίνει εγκατάσταση αντικεραυνικής προστασίας.

- 4.12. Όλες οι εργασίες κατασκευής οι οποίες θεωρείται ότι περιλαμβάνουν την εγκατάσταση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και διασύνδεσης του Φ/Β συστήματος με αυτό, να παρακολουθούνται με βάση συγκεκριμένο πρόγραμμα που θα υποβάλει ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου στο Τμήμα Περιβάλλοντος.
- 4.13. Να γίνει μεταφύτευση των επηρεαζόμενων δέντρων, στην περίμετρο του προτεινόμενου τεμαχίου, με την καθοδήγηση του Τμήματος Δασών ή ειδικού.
- 4.14. Η οποιαδήποτε αποκοπή δέντρων να γίνει πάντα με τη σύμφωνη γνώμη του Τμήματος Δασών και μετά από έκδοση σχετικής άδειας.
- 4.15. Το αρχικό ύψος των πλασιών από το έδαφος να αρχίζει από τα 90 εκ. έως 1 μέτρο (όπου εφαρμόζεται) επιτρέποντας τη χαμηλή βλάστηση της περιοχής να αναπτυχθεί, χωρίς την εναπόθεση άσπρου χαλικιού.
- 4.16. Ο εργολάβος να αποφεύγει την άσκοπη επέκταση του εργοταξίου η οποία θα έχει σαν συνέπεια την αχρείαστη απομάκρυνση της χλωρίδας στην περιοχή μελέτης.
- 4.17. Να γίνει περιμετρική δεντροφύτευση με ιθαγενή είδη και είδη κατάλληλα για ορνιθοπανίδα και επικονιαστές.
- 4.18. Να γίνει περιμετρική φύτευση θαμνώδους και χαμηλής δενδρώδους βλάστησης στην περιοχή μελέτης. Στη νότια πλευρά της περιοχής ενδείκνυται η φύτευση μόνο θαμνώδους βλάστησης. Τα προτεινόμενα είδη είναι τα ακόλουθα: Θαμνοί: Σχινιά (*Pistacia lentiscus*), Παλλούρα (*Ziziphus lotus*), Ξυσταρκά (*Cistus criticus*), *Helichrysum conglobatum* (Κλάματα της Παναγίας), *Myrtus communis* (Μερσινιά)
Δέντρα: Τραχεία Πεύκη (*Pinus brutia*), Κουκουναριά (*Pinus pinea*), Μασισιά (*Schinus terebinthifolius*)
Καρποφόρα: Ελιά (*Olea europaea*), Αμυγδαλιά (*Prunus dulcis*), Χαρουπιά (*Ceratonia siliqua*), Κιτρινομοσφιλιά (*Crataegus azarolus*)
- 4.19. Στο τεμάχιο μελέτης να φυτευτούν σε νότιο, δυτικό και ανατολικό προσανατολισμό 3 σειρές αμπέλι ενώ στον βόρειο προσανατολισμό δένδρα όπως αμυγδαλιές, ελιές και χαρουπιές, σε απόσταση 5 μέτρων μεταξύ τους.
- 4.20. Η βάση της περιφραξης να έχει την κατάλληλη απόσταση (15 – 20 εκ) από το έδαφος για να υπάρχει δυνατότητα επικοινωνίας του τεμαχίου μελέτης με το ευρύτερο φυσικό περιβάλλον της περιοχής.
- 4.21. Κατά την κατασκευαστική περίοδο οι μετακινήσεις των φορτηγών και άλλων οχημάτων να μη γίνονται σε ώρες αιχμής της κυκλοφορίας για την αποφυγή οποιασδήποτε συμφόρησης.
- 4.22. Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών για να αποφεύγεται η ταυτόχρονη (όπου είναι δυνατό) συγκέντρωση φορτηγών και οχημάτων στο τεμάχιο μελέτης.
- 4.23. Τα στερεά απορρίμματα που θα προέρχονται από τις συσκευασίες των ΦΒ πλασιών, των υλικών εξοπλισμού αλλά και των συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2023.
- 4.24. Η προσωρινή αποθήκευση των στερεών αποβλήτων που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων των τεμαχίων και σε σημεία τα οποία δεν θα δημιουργήσουν οποιαδήποτε όχληση.
- 4.25. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, αλλά και οποιαδήποτε άλλα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου, έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με

τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2023 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2015 (Κ.Δ.Π. 73/2015) αλλά και οι κανονισμοί 2009 έως 2016, περί Αποβλήτων.

- 4.26. Σε ότι αφορά στο στάδιο τερματισμού εργασιών και τελικής διάθεση των ΦΒ πλαισίων και πιθανών μελλοντικών συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας είναι απαραίτητη η ανακύκλωση των πλαισίων και των ηλεκτρονικών μερών του συστήματος σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2023 και με τους περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων Νόμους του 2002 μέχρι 2011, Διατάγματα και Κανονισμούς αυτών.
- 4.27. Για την επιτυχή υλοποίηση των προτεινόμενων μέτρων πρόληψης θα πρέπει να καθοριστεί υπεύθυνος μηχανικός/περιβαλλοντολόγος και συγκεκριμένη ομάδα επίβλεψης.
- 4.28. Όπου είναι απαραίτητο να τηρούνται αρχεία συμμόρφωσης για την υλοποίηση των περιβαλλοντικών παραμέτρων.
- 4.29. Σε περίπτωση ταυτόχρονης κατασκευής των φωτοβολταϊκών πάρκων θα πρέπει να υπάρχει σωστός προγραμματισμός για αποφυγή οποιοδήποτε επιπτώσεων στην ευρύτερη περιοχή μελέτης από τον θόρυβο και στην ορνιθοπανίδα της περιοχής.
- 4.30. Να γίνει απομόνωση των καλωδίων και σήμανση στα καλώδια για να αποφεύγεται ή σύγκρουση της ορνιθοπανίδας με τα καλώδια.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται καθώς τα προτεινόμενα τεμάχια δεν εμπίπτουν στο δίκτυο Natura 2000. Το τεμάχιο του προτεινόμενου έργου βρίσκεται σε απόσταση, 2,18 χλμ. περίπου (ανατολικά του τεμαχίου) από τα όρια της περιοχής Natura 2000, «ποταμός Παραμαλιού» (CY5000009, ΖΕΠ) και 1,6 χλμ. (Δυτικά του τεμαχίου) από τα όρια της περιοχής Natura 2000 «Χα-Ποτάμι» (CY5000010, ΖΕΠ).

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 26 του Νόμου (ΜΕΕΠ), τα συμπληρωματικά στοιχεία, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής, των εμπλεκόμενων τμημάτων και Αρχών, και δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου νοουμένου ότι θα τηρηθούν όλοι οι όροι / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής, για τον τρόπο και τον βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, όπως αναφέρεται στο Συνοπτικό Σημείωμα, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος όσο και η ισχύς της πολεοδομικής ή άλλης άδειας, νοουμένου ότι, στο διάστημα που μεσολαβεί, δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων αυτή εκδόθηκε.

Μαρία Φεσά
για Αν. Διευθύντρια Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. 02.10.011.005.001.168
20 Μαρτίου, 2024

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)
ΕΡΓΟ «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 1ΜW
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ Κ.Σ. ΣΤΗΝ ΠΑΧΝΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ»

ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗ ΜΕ ΑΡ. ΛΕΜ/01572/2022

Στα πλαίσια της αξιολόγησης του έργου υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος οι ακόλουθες απόψεις από Τμήματα / Υπηρεσίες / Τοπικές Αρχές:

Η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομ. 23/10/2023, ανέφερε τα ακόλουθα: «τα συμπληρωματικά στοιχεία που έχουν υποβληθεί για το γύπα κρίνονται ως ικανοποιητικά για την τελική αξιολόγηση. Παραμένει το θέμα της σύνδεσης του έργου με το δίκτυο, για το οποίο δεν προσκομίστηκαν στοιχεία. Με βάση τα πιο πάνω και τα τελικά πρακτικά της προηγούμενης συνάντησης για το θέμα στις 26.7.2023 [θέμα στ) της συνάντησης], πιστεύω ότι όλα τα συμπληρωματικά στοιχεία που υποβλήθηκαν θα πρέπει να τεθούν ενώπιον των μελών της Επιτροπής σε επόμενη συνεδρία για τελική τοποθέτηση».

Στην τελική τοποθέτηση η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας ανέφερε ότι δε φέρει ένταση για το έργο, με την προϋπόθεση ότι η σύνδεση με το δίκτυο της ΑΗΚ, μπορεί να επιτευχθεί μέσω υφιστάμενου δικτύου και σε περίπτωση που απαιτηθεί νέο δίκτυο ή νέο καλώδιο, τότε αυτό θα πρέπει να είναι υπόγειο.

Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου με επιστολή της ημερομ. 2/10/2023, αναφέρει τα ακόλουθα:

- i. Ο Διαχειριστής του Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) έχει παραλάβει από το ΔΣΔ αριθμό αιτήσεων σύνδεσης για έργα ΑΠΕ, για τη σύνδεση των οποίων απαιτείται η αναβάθμιση του ΥΣ μεταφοράς «Πισσούρι».
- ii. Οι Αιτήσεις Σύνδεσης που παραλαμβάνονται από τον ΔΣΜΚ καταχωρούνται στο δημοσιευμένο Μητρώο Αιτήσεων του ΔΣΜΚ και τυγχάνουν χειρισμού με σειρά προτεραιότητας.
- iii. Ο ΔΣΜΚ ευρίσκεται στο στάδιο εκπόνησης τεchnοοικονομικής μελέτης για αναβάθμιση του ΥΣ μεταφοράς «Πισσούρι» με σκοπό τον προσδιορισμό όλων των αναγκαίων έργων και ακολούθως την έκδοση Προκαταρκτικών Όρων Σύνδεσης στους ενδιαφερόμενους Αιτητές.
- iv. Μετά την αποδοχή των Προκαταρκτικών Όρων Σύνδεσης από τους Αιτητές, τα Έργα Σύνδεσης εισάγονται στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς (ΔΠΑΣΜ) το οποίο μετά την έγκριση του από τη ΡΑΕΚ, δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ.
- v. Το εγκεκριμένο ΔΠΑΣΜ περιλαμβάνει ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης για κάθε έργο, το οποίο δίδεται από τον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς που είναι αρμόδιος για την κατασκευή τους.
- vi. Ο ΔΣΔ του Περιφερειακού Γραφείου Λεμεσού θα σχεδιάσει νέα αναχώρηση υπόγειου/εναερίου Δικτύου Διανομής, η οποία θα σταλεί σε όλα τα αρμόδια τμήματα και επηρεαζόμενους για εξασφάλιση όλων των αναγκαίων εγκρίσεων και συγκαταθέσεων που προβλέπονται από την νομοθεσία.

Οι πιο πάνω απόψεις λήφθηκαν υπόψη ως ακολούθως: Στη Γνωμοδότηση λήφθηκαν υπόψη οι πιο πάνω απόψεις.

Στα πλαίσια του έργου δεν υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος απόψεις ή παραστάσεις από το κοινό, σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της σχετικής Γνωστοποίησης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΡΓΟ «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 1MW ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ Κ.Σ. ΣΤΗΝ ΠΑΧΝΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ»

ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗ ΜΕ ΑΡ. ΛΕΜ/01572/2022

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενικοί όροι

- A1. Σε περίπτωση που η σύνδεση του έργου με το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της Ακτής Ηλεκτρισμού Κύπρου γίνει με εναέρια καλώδια πέραν των 1000 m να υποβληθεί Έκθεση Πληροφοριών σύμφωνα με τις πρόνοιες των Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους τους 2018 έως 2023. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- A2. Πριν την έκδοση της άδειας οικοδομής, να αποσταλεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος και στην Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας η ακριβής όδευση της σύνδεσης με το Δίκτυο Μεταφοράς της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, για αξιολόγηση της. Σε περίπτωση απαίτησης εγκατάστασης νέου δικτύου τότε αυτό να είναι υπόγειο. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- A3. Σε περίπτωση ουσιώδους επέκτασης ή τροποποίησης του έργου, όπως αυτό περιγράφεται και υλοποιείται με τους όρους και περιορισμούς της παρούσας Γνωμοδότησης, ο κύριος του έργου θα πρέπει να έρθει σε επαφή με το Τμήμα Περιβάλλοντος, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο εμπίπτουν στους περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 έως 2023.
- A4. Ο κύριος του έργου φέρει αμέριστη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Γνωμοδότηση.
- A5. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
- A6. Η Περιβαλλοντική Αρχή, διατηρεί το δικαίωμα να επιβάλει τροποποιήσεις για την εν λόγω Γνωμοδότηση και νέους περιβαλλοντικούς όρους κριθεί αναγκαίο, για την προστασία του περιβάλλοντος και οι οποίοι θα είναι άμεσα εφαρμόσιμοι από τον κύριο του έργου.
- A7. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την Προστασία του Περιβάλλοντος Νόμους, Κανονισμούς, Διατάγματα και Τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
- A8. Κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου να γίνουν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες και να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται:
- Η τήρηση των περιβαλλοντικών όρων της παρούσας Γνωμοδότησης.
 - Η τήρηση των περιβαλλοντικών όρων που εισηγείται ο κύριος του έργου.
 - Η αντιμετώπιση και αποκατάσταση τυχόν δυσάρεστων περιβαλλοντικών καταστάσεων που οφείλονται στην κατασκευή και λειτουργία του έργου.
- A9. Μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών (πολεοδομική άδεια, άδεια οικοδομής, κ.α.) και τη λειτουργία της εγκατάστασης, αν παρατηρηθούν επιπρόσθετα περιβαλλοντικά ζητήματα λόγω κατασκευής ή / και λειτουργίας της προτεινόμενης ανάπτυξης που δεν καλύπτονται από τους όρους της παρούσας Γνωμοδότησης, ο κύριος του έργου πρέπει να επανέλθει για επαναξιολόγηση των επιπτώσεων.
- A10. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με το Άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων 2002 έως 2013, εκτός εάν η

απόρριψη γίνεται σύμφωνα με την Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που εκδίδει ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

- A11. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
- A12. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής να και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
- A13. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.
- A14. Να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε όλα τα σημεία του έργου για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
- A15. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

- B1. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα χωροθετικά σχέδια που υπάρχουν στην ΜΕΕΠ. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
- B2. Όπου δύναται, τα δέντρα και θάμνοι που θα αφαιρεθούν να μεταφυτευτούν περιμετρικά ή εντός του τεμαχίου του έργου, σε θέσεις που δεν θα παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία έλεγχου και συντήρησης του.
- B3. Περιμετρικά του τεμαχίου σε νότιο, δυτικό και ανατολικό προσανατολισμό να φυτευτούν, 3 σειρές αμπέλι ενώ στον βόρειο προσανατολισμό δένδρα όπως αμυγδαλιές, ελιές και χαρουπιές, σε απόσταση 5 μέτρα μεταξύ τους.
- B4. Για την μείωση της οπτικής επίπτωσης, να φυτευτούν χαμηλοί θάμνοι στην έκταση του τεμαχίου.
- B5. Το έδαφος να διατηρηθεί ασφράγιστο και ασυμπίεστο ώστε να απορροφά τα όμβρια ύδατα.
- B6. Το κατάστρωμα των προσβάσεων/ εσωτερικών δρόμων / διαδρόμων και άλλων ελεύθερων επιφανειών, να διαμορφωθεί κατά προτίμηση με υλικά που θα είναι κατά το δυνατό υδατοδιαπερατά για αποφυγή μέγιστης σφράγισης του εδάφους, με βάση και τις "Κατευθυντήριες γραμμές για τις βέλτιστες πρακτικές περιορισμού, μετριασμού ή αντιστάθμισης της σφράγισης του εδάφους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής".
- B7. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**
- B8. Η εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων να γίνει με τη μέθοδο της πασσαλόμπτυξης.
- B9. Τα υλικά στήριξης των φωτοβολταϊκών πλαισίων να είναι ανθεκτικά στο χρόνο και να μην διαβρώνονται.
- B10. Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια που θα χρησιμοποιηθούν να έχουν ειδική επικάλυψη, ώστε να αποφεύγεται πιθανή διαφυγή νανοσωματιδίων στο περιβάλλον, λόγω διάβρωσης.
- B11. Να γίνει προσωρινή περίφραξη του εργοταξίου και οι εργασίες κατασκευής να περιορίζονται εντός του περιφραγμένου χώρου.
- B12. Τα στερεά απόβλητα που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετούνται σε σημεία όπου να μην παρεμποδίζουν την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών και να μην προκαλούν όχληση.

- B13. Ο κύριος του έργου έχει την πλήρη ευθύνη για τη διαχείριση των παραγόμενων Αποβλήτων Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΚΚ) σύμφωνα με τους των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμούς του 2023 (Κ.Δ.Π. 112/2023)». Επισυνάπτεται Παράρτημα Ι Όρων για τήρηση τους, όπου εφαρμόζονται.
- B14. Οποιαδήποτε επικίνδυνα ή μη επικίνδυνα απόβλητα από τις κατασκευές (π.χ. αδρανή, μπάζα, μεταχειρισμένα μηχανέλαια, στερεά απόβλητα) να διαχωρίζονται και να αποθηκεύονται ξεχωριστά σε ειδικούς στεγανούς περιέκτες ή/και αποθηκευτικούς χώρους τύπου skip, σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους με αδιαπέραστη επιφάνεια. Όλοι οι αποθηκευτικοί χώροι / περιέκτες να φέρουν ευδιάκριτη σήμανση ως προς το περιεχόμενο και τη χωρητικότητα τους.
- B15. Σε περίπτωση προσωρινής αποθήκευσης μπαζών / αδρανών υλικών στο εργοτάξιο, αυτά να καλύπτονται με δικτυωτό πλαστικό πλέγμα ή με πλαστική μονωτική μεμβράνη για την αποφυγή της διασποράς της σκόνης.
- B16. Η αποθήκευση των πρώτων / βοηθητικών υλών να γίνεται σε ειδικούς χώρους, οι οποίοι να διαθέτουν κατάλληλες διατάξεις ώστε σε περίπτωση διαρροών να είναι δυνατή η συλλογή και μετέπειτα διαχείριση τους.
- B17. Στο χώρο του εργοταξίου να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2022.
- B18. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού των εργοταξίων να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων των τεμαχίων του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022, όπως αυτός εκάστοτε, τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
- B19. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα, κλπ) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία και σε στεγασμένο χώρο με βάση από μπετόν και με περιτοίχισμα.
- B20. Στους χώρους των εργοταξίων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης με βάση τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022.
- B21. Η ανάπτυξη να υποστηρίζεται από ένα ολοκληρωμένο σύστημα πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης, με βάση τις υποδείξεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
- B22. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών υλοποίησης του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος, διαρροής ουσιών (ειδικά επικίνδυνων) στο έδαφος, φωτιάς, έκρηξης, πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού και τραυματισμού προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές.
- B23. Να διατηρηθούν οι περιμετρικές ξερολιθιές που εντοπίζονται περιμετρικά από το προτεινόμενο τεμάχιο. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**
- B24. Να υπάρχει σωστός προγραμματισμός για αποφυγή οποιοδήποτε επιπτώσεων στην ευρύτερη περιοχή μελέτης από τον θόρυβο και την ορνιθοπανίδα της περιοχής.
- B25. Να μην διεξάγονται κατασκευαστικές εργασίες την περίοδο Μαρτίου – Ιουλίου. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**

B26. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης, συγκεκριμένα:

- i. Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (10 km/ ώρα) στους χωμάτινους δρόμους.
- ii. Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορητών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- iii. Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- iv. Να μη διεξάγονται χωματουργικές εργασίες κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων και έντονης βροχόπτωσης για τον περιορισμό επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια.
- v. Να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort οι σωροί να καλύπτονται με φύλλα πλαστικού.

B27. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου
- Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων/οχημάτων του εργοταξίου
- Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπετασμάτων όπου είναι δυνατόν,
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών,
- Τήρηση του ωραρίου εργασίας. Οι θορυβώδεις εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας. Επίσης, να λαμβάνονται μέτρα πρόληψης ώστε να μη δημιουργείται όχληση ως αποτέλεσμα της κατασκευής του έργου.
- Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
- Να τηρείται κατάλληλο πρόγραμμα δρομολογίων των βαρέων οχημάτων του εργοταξίου για την ελαχιστοποίηση αυτών, με σκοπό την κατά το δυνατό μικρότερη όχληση από την εκπομπή περιβαλλοντικού θορύβου.
- τα μηχανήματα του εργοταξίου θα πρέπει να τοποθετούνται όπου είναι δυνατόν μακριά από άλλες γειτονικές αναπτύξεις.

B28. Με τον τερματισμό των εργασιών να γίνει απομάκρυνση του εργοταξίου και αποκατάσταση όλων των χώρων.

B29. Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο, χωρίς βελτίωση, ασφαλτόστρωση ή διαπλάτυνση.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου

Γ1. Να γίνει κατάλληλη περιφραγή και σήμανση και να απαγορεύεται η είσοδος στο χώρο του έργου σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα και να διασφαλίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.

Γ2. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του φωτοβολταϊκού συστήματος. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Γ3. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.

- Γ4. Οποιαδήποτε άλλα στερεά ή/ και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.
- Γ5. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα από τις εργασίες συντήρησης του εξοπλισμού (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που πιθανόν προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή και από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά εντός των ορίων της ανάπτυξης, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές. Τα δοχεία να αποθηκεύονται σε προστατευμένο από τις καιρικές συνθήκες και κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, ο οποίος να διαθέτει μη περατό πάτωμα και σύστημα συλλογής τυχόν διαρροών. Στον εν λόγω χώρο να υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση. Τα εν λόγω απόβλητα να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2022.

Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή /μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment (Αδειοδοτήσεις–Αδειοδότηση Διαχείρισης Αποβλήτων Πιστοποιητικά Καταχώρησης) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

- Γ6. Να αποφεύγεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια. Εφόσον θα γίνεται υγρός καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων, να χρησιμοποιείται πιεστικό σύστημα νερού χαμηλής κατανάλωσης.
- Γ7. Απαγορεύεται η διάθεση των υγρών αποβλήτων σε απορροφητικούς λάκκους / τάφρους.
- Γ8. Απαγορεύεται η χρήση οποιονδήποτε εντομοκτόνων, παρασιτοκτόνων ή άλλων χημικών ουσιών για οποιονδήποτε λόγο που θα έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Γ9. Η καταπολέμηση των ζιζανίων να γίνεται με μηχανικά μέσα. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, να γίνεται χρήση ζιζανιοκτόνων τα οποία να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων Νόμου του 2011, καθώς και με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΚΔΠ 93/2018).
- Γ10. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που δύνανται να επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
- Γ11. Στην εγκατάσταση να υπάρχει ο απαιτούμενος πυροσβεστικός εξοπλισμός (πυροσβεστήρες κ.λπ.) για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης ή/ και άλλων έκτακτων περιστατικών που δύνανται να επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο της αποξήλωσης του έργου

- Δ1. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.
- Δ2. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:
- Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.
 - Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

Δ3. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα κτηματικά σχέδια που υπάρχουν στην ΜΕΕΠ. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Μάρτιος, 2024

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΑΠΟ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΙΣ (ΑΚΚ)
ΕΡΓΟ «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟ ΙΣΧΥΟΣ 1ΜW
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ Κ.Σ. ΣΤΗΝ ΠΑΧΝΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ»
ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗ ΜΕ ΑΡ. ΛΕΜ/01572

Η διαχείριση των Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (ΑΚΚ) πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των Περί Αποβλήτων Νόμων 2011-2022 και των εκάστοτε τροποποιήσεων τους καθώς και των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2023, Κ.Δ.Π. 112/2023 και των εκάστοτε τροποποιήσεων τους, για την ορθολογική διαχείριση με στόχο την κατά δυνατό μεγαλύτερη ποσοστιαία επίτευξη ανακύκλωσης τουλάχιστον 70% των ΑΚΚ (κατά βάρος).

Υποχρεώσεις Ιδιοκτήτη έργου

α. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει ότι ο μελετητής έχει εκτιμήσει και υπολογίσει τις ποσότητες και τα είδη των αποβλήτων κατά το στάδιο της μελέτης του έργου [Κανονισμός 5(1)(α)].

β. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει ότι ο επιβλέπων μηχανικός κατά το στάδιο της εκτέλεσης του έργου, παρακολουθεί και προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες, ώστε να εφαρμοστεί το σχέδιο διαχείρισης των ΑΚΚ σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 6, και τον ενημερώνει γραπτώς [Κανονισμός 5(1)(β)(i)].

γ. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει ότι ο επιβλέπων μηχανικός με την ολοκλήρωση του έργου, πιστοποιεί την ορθή διαχείριση των παραγόμενων ΑΚΚ, σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης ΑΚΚ και ενημερώνει με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 253/2023), το Ατομικό ή Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ, ανάλογα με την περίπτωση [Κανονισμός 5(1)(β)(ii)].

δ. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει [Κανονισμός 5(1)(γ)] ότι στις τεχνικές προδιαγραφές προκήρυξης ενσωματώνονται:

- i. οι όροι και οι απαιτήσεις των συμβολαίων ανάθεσης του έργου, ως αυτές διαμορφώθηκαν κατά το στάδιο της μελέτης του έργου.
- ii. το δελτίο ποσοτήτων της κοστολόγησης της διαχείρισης των παραγόμενων ΑΚΚ και
- iii. δήλωση ότι το σχετικό ποσό για τη διαχείριση των παραγόμενων ΑΚΚ καταβάλλεται, αφού προηγουμένως έχει πιστοποιηθεί από τον επιβλέποντα μηχανικό η ορθή διαχείριση των ΑΚΚ, ο οποίος επιβεβαιώνει παράλληλα και τα στοιχεία που παρέχονται από το Συλλογικό ή το Ατομικό, Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ, ανάλογα με την περίπτωση, περιλαμβανομένων των υλικών που έχουν επαναχρησιμοποιηθεί σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης ΑΚΚ του έργου.

ε. Ο Ιδιοκτήτης του έργου σε περίπτωση κατά την οποία μεταβιβάσει την ευθύνη διαχείρισης των ΑΚΚ στον εργολήπτη, με σχετική σύμβαση που συνάπτει με αυτόν, διασφαλίζει ότι [Κανονισμός 5(2)(α) και (β)]:

- i. ο εργολήπτης που αναλαμβάνει την ευθύνη διαχείρισης των ΑΚΚ είναι εγγεγραμμένος σε Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ ή διατηρεί και λειτουργεί Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ και
- ii. κοστολογεί τη μεταβίβαση της ευθύνης διαχείρισης των ΑΚΚ.

στ. Ο Ιδιοκτήτης του έργου σε περίπτωση κατά την οποία αναλαμβάνει ο ίδιος την ευθύνη διαχείρισης των ΑΚΚ, αναλαμβάνει, επιπροσθέτως και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις πρόνοιες του Κανονισμού 6 για τον παραγωγό ΑΚΚ/Εργολήπτης έργου [Κανονισμός 5(3)].

Υποχρεώσεις Παραγωγού αποβλήτων/Εργολήπτη

ζ. Ο Παραγωγός αποβλήτων/Εργολήπτης αποστέλλει το αργότερο μέχρι την ημερομηνία έναρξης της εκτέλεσης των εργασιών του έργου, γραπτή γνωστοποίηση έναρξης των εργασιών αυτού, με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 214/2023) στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ στο οποίο συμμετέχει ή στο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ που διατηρεί και λειτουργεί και να την κοινοποιεί παράλληλα στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος [Κανονισμός 6(1)(α)].

η. Πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου, ετοιμάζει και υποβάλλει στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ στο οποίο συμμετέχει ή στο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ που διατηρεί και λειτουργεί, σχέδιο διαχείρισης ΑΚΚ, με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 252/2023), για την ορθότητα του οποίου έχει την πλήρη ευθύνη [Κανονισμός 6(1)(β)].

θ. Πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου συνάπτει συμφωνία με αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης ΑΚΚ για παραλαβή και διαχείριση των αποβλήτων που θα παραχθούν [Κανονισμός 6(1)(β)(ν)].

ι. Ο Εργολήπτης διατηρεί στο εργοτάξιο αντίγραφο του επικαιροποιημένου Σχεδίου Διαχείρισης των ΑΚΚ, το οποίο υποβλήθηκε στο Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ, το οποίο φέρει τη σφραγίδα του συστήματος και την ημερομηνία υποβολής του [Κανονισμός 6(1)(γ)]. Επίσης αποστέλλει αντίγραφο του Σχεδίου Διαχείρισης στο Επιβλέποντα Μηχανικό.

ια. Ο Εργολήπτης οργανώνει ή συμμετέχει σε Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ ή διατηρεί και λειτουργεί Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ [Κανονισμός 6 (3)] και καταβάλλει το σχετικό τέλος εγγραφής και συμμετοχής καθώς και το τέλος εξέτασης του Σχεδίου Διαχείρισης για κάθε έργο.

ιβ. Ο Εργολήπτης χρησιμοποιεί κατά προτεραιότητα τα υλικά που έχουν ετοιμαστεί για επαναχρησιμοποίηση και τα ανακυκλωμένα υλικά στο έργο, τα οποία πληρούν τις σχετικές ευρωπαϊκές τεχνικές προδιαγραφές και τις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας [Κανονισμός 6(1)(ε)].

ιγ. Ο Εργολήπτης στην περίπτωση που εκτιμάται ότι σε έργο κατεδάφισης θα παραχθούν ΑΚΚ συνολικής ανάμεικτης μη συμπίεσμνης ποσότητας κατ' όγκο μεγαλύτερης των τριακοσίων κυβικών μέτρων (300 m³), χρησιμοποιεί τις βέλτιστες τεχνικές για την επιλεκτική κατεδάφιση, ώστε να απομακρυνθούν και να τύχουν ασφαλούς χειρισμού οι επικίνδυνες ουσίες, όπως αμιαντούχα απόβλητα, απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, λαμπτήρες, και να διευκολυνθούν η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση υψηλής ποιότητας με την επιλεκτική αφαίρεση υλικών τουλάχιστον του ξύλου, των ανόργανων κλασμάτων, όπως σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια, κεραμικά και πέτρα, καθώς και των μετάλλων, του γυαλιού, των πλαστικών και του γύψου, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (3Α) του άρθρου 13 του Νόμου [Κανονισμός 6(4)].

ιδ. Ο Εργολήπτης στην περίπτωση κατά την οποία ο όγκος των ΑΚΚ που εκτιμάται ότι θα παραχθεί υπερβαίνει τα τριακόσια κυβικά μέτρα (300 m³), διενεργείται στο εργοτάξιο χωριστή συλλογή τουλάχιστον για το ξύλο, για τα ανόργανα κλάσματα (σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια, κεραμικά και πέτρα), για τα μέταλλα, για το γυαλί, για τα πλαστικά και για το γύψο [Κανονισμός 6(1)(β)(iv)].

ιε. Ο Εργολήπτης μπορεί να επεξεργάζεται στο χώρο εργοταξίου στον οποίο γίνεται προσωρινή αποθήκευση αποβλήτων, μη επικίνδυνα ΑΚΚ με κωδικούς 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07, 17 03 02, 17 05 04 και 17 05 06, με τη χρήση σπαστήρα, κόσκινου ή μηχανήματος άλεσης ασφάλτου μόνο σε περίπτωση κατά την οποία φορέας διαχείρισης είναι κάτοχος πιστοποιητικού καταχώρισης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων για επεξεργασία στο χώρο παραγωγής των αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του Νόμου και νοουμένου ότι η εν λόγω επεξεργασία αφορά αποκλειστικά τα απόβλητα του έργου για το οποίο λειτουργεί το εργοτάξιο. [Κανονισμός 7(1)].

ιστ. Ο Εργολήπτης σε περίπτωση κατά την οποία ο χώρος εργοταξίου χωροθετείται εκτός του χώρου στον οποίο εκτελείται το έργο ή σε περίπτωση κατά την οποία συνορεύει με τον χώρο στον οποίο εκτελείται το έργο, μπορεί να εξασφάλιση έγκριση του χώρου εργοταξίου από την αρμόδια

αρχή τοπικής διοίκησης με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 215/2023). Νοείται ότι, ο χώρος εργοταξίου δεν δύναται να βρίσκεται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου ή της κοινότητας στον οποίο εκτελείται το έργο [Κανονισμός 7(2)].

ιζ. Ο Εργολήπτης μπορεί να διαχειριστεί (συλλέξει/μεταφέρει ή επεξεργαστεί επι τόπου τα καθαρά ΑΚΚ) ο ίδιος απόβλητα μόνο αν κατέχει ανάλογο Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων.

Σε περίπτωση που δεν θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Κατόχους Πιστοποιητικού για τη συλλογή και μεταφορά των ρευμάτων αποβλήτων που θα προκύψουν από το έργο, οι οποίοι θα τα μεταφέρουν σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας ΑΚΚ. Κατά την παράδοση των Αποβλήτων στην Εγκατάσταση ο Φορέας Διαχείρισης της εγκατάστασης των αποβλήτων υπογράφει το Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης. Ο μεταφορέας παραδίδει το ροζ στέλεχος σε αυτόν και στη συνέχεια ο Φορέας Διαχείρισης έχει την ευθύνη να επιστρέψει πλήρως συμπληρωμένο και υπογραμμένο αντίγραφο του Εντύπου, στον Παραγωγό του αποβλήτου εντός τριών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής τους.

ιη. Διασφαλίζει την μεταφορά των παραγομένων αποβλήτων σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση σύμφωνα με τον όρο (θ).

ιθ. Σε περίπτωση που τα παραγόμενα χρώματα και πέτρες δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και:

- i. πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση ΑΚΚ κατόχους Πιστοποιητικού, καταχωρημένους στο μητρώο Διαχειριστών Αποβλήτων για Συλλογή-Μεταφορά.
- ii. Εναλλακτικά τα παραγόμενα ΑΚΚ (συμπεριλαμβανομένων και των καθαρών χωμάτων που δεν προέρχονται από ρυπασμένες περιοχές και δεν περιέχουν επικίνδυνες ουσίες) μπορούν να αξιολογούνται από διαπιστευμένο εργαστήριο και εφόσον τηρούν το Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο CYS EN 13242:2002+A1:2007 ή τηρούν το περί του Καθορισμού των Επίπεδων των Βασικών Απαιτήσεων Ορισμένων Προϊόντων Δομικών Κατασκευών Διάταγμα του 2011 (ΚΔΠ 164/2011) και φέρουν έγγραφα Δήλωσης Επιδόσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συγκεκριμένη χρήση που καθορίζεται στο πρότυπο και δεν θεωρούνται απόβλητα.

Για την ορθή εφαρμογή το πιο πάνω καλούνται οι άμεσα εμπλεκόμενοι (Ιδιοκτήτης έργου ή/και Εργολήπτης) να αποτείνονται στις αρμόδιες αρχές (Τεχνικές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών) για περισσότερες πληροφορίες προκειμένου να διασφαλίσουν την καταλληλότητα των προϊόντων τους, σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα με βάση την ισχύουσα Νομοθεσία. Σημειώνεται ότι οι κάτοχοι Κινητού Σπαστήρα κατά την επεξεργασία των καθαρών ΑΚΚ, ή/και καθαρών χωμάτων έχουν υποχρέωση να εκδίδουν σήμανση CE σύμφωνα με το άρθρο 4 («...ο κατασκευαστής καταρτίζει δήλωση απόδοσης όταν το εν λόγω προϊόν διατίθεται στην αγορά») του Κανονισμού 305/2011/ΕΕ από την στιγμή που υπάρχουν Εθνικές διατάξεις και δεν μπορεί να παρεκκλίνει εφαρμόζοντας το άρθρο 5 του ίδιου κανονισμού.

κ. Ο Εργολήπτης να υπογράφει το σχετικό **Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης** (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο από την εγκατάσταση που παρέλαβε τα απόβλητα με την υπογραφή του Φορέα Εκμετάλλευσης.

Τα αντίγραφα θα πρέπει να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Επιβλέποντα Μηχανικό του έργου για την πιστοποίηση της ορθής διαχείρισης των παραγομένων ΑΚΚ, σύμφωνα με το κανονισμό 5(1)(β)(ii) ή όποτε του ζητηθούν.

1. Διαχείριση Αμιαντούχων Αποβλήτων

α. Οι εργασίες συλλογής και μεταφοράς αποβλήτων να εκτελούνται από κάτοχο έγκυρου Πιστοποιητικού Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων που να περιλαμβάνει κωδικούς αποβλήτων που προκύπτουν από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις ή άλλες δραστηριότητες και που εμπίπτουν στην Κατηγορία Αποβλήτων 1706 για «Μονωτικά Υλικά και Υλικά Δομικών Κατασκευών που περιέχουν Αμίαντο», με βάση το περί Αποβλήτων (Κατάλογος Αποβλήτων) Διάταγμα του 2020.

β. Ο Παραγωγός/Εργολήπτης να εξασφαλίσει συμφωνία συνεργασίας καθόλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών, με αδειοδοτημένη εγκατάσταση αξιοποίησης ή διάθεσης των αμιαντούχων υλικών πριν την έναρξή του έργου την οποία θα κοινοποιήσει στον Ιδιοκτήτη του έργου και στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος πριν την έναρξη των εργασιών του.

γ. Σύμφωνα με το περί Αποβλήτων (Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων) Διάταγμα του 2020 (Κ.Δ.Π. 312/2020), κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι παραγωγός ή/και κάτοχος επικινδύνων αποβλήτων υποχρεούνται όπως εγγραφεί στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (ΗΜΑ) για όλες τις δραστηριότητες τους και να δηλώνει τα στοιχεία για τη διαχείριση αποβλήτων του ηλεκτρονικά, μέχρι την 31^η Μαρτίου κάθε έτους, για το προηγούμενο έτος.

δ. Σε περίπτωση που ο Εργολήπτης θα προχωρήσει σε μεταφορά και διάθεση των αποβλήτων που περιέχουν αμίαντο σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις του εξωτερικού τότε να εξασφαλιστεί εκ των προτέρων Έγκριση από τον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος και να ακολουθήσει τις απαιτούμενες πρόνοιες της Σύμβασης της Βασιλείας και των Ευρωπαϊκών Κανονισμών 1013/2006/ΕΚ και 1418/2007/ΕΚ, σχετικά με τη διασυνοριακή μεταφορά επικινδύνων αποβλήτων και των εκάστοτε τροποποιήσεων τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΕΡΓΟ «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟ ΙΣΧΥΟΣ 1MW
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ Κ.Σ. ΣΤΗΝ ΠΑΧΝΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ»
ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗ ΜΕ ΑΡ. ΛΕΜ/01572/2022

